

« zurück blättern vor »

WART I adj., ab 1643. **1)** ‘etw. oder jmdn. verdienend, einer Sache würdig; einen Wert habend’ – ‘zasługujący na coś lub na kogoś; mający wartość’: 1767 Pilch.Sall. 210, L *W zwycięstwie nawet niczego nie warci, chętnie na popis wyjeżdżają*. ○ 1775–1806 Teat. 54c D2, L *Wart większej kary*. ○ 1842 Tysz.Morena 47, DOR *Jam dziś zły, głupi, nic warty*. ○ (1888) 1890 Jun.Antrop. 25, DOR *Oni lubią brać drogo, a robią, fe! jak oni robią, to fuszery! Nie warci przy miechu stać*. ○ 1915 Święt.A.Dryg. 29, DOR *Jest to hultaj, wart szubienicy*. ○ (1933) 1948 Rudn.A.Żołn. 121, DOR *Jestem już ubrany, panie kapitanie, nie chce mi się rozbierać, a w ubraniu skok niewiele wart*. – CN, TR, L, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘einen bestimmten Preis habend’ – ‘mający określoną cenę’: 1669–1703 Pocz.Pam. 308 *konia [...] skaleczyłem [...] wart był złotych najmniej półtoraset*. ○ vor 1764 TR *koń ten wart fto talerow*. ○ (1913) 1953 Grusz.An.Żak. 91, DOR *Nóż był wart rzeczywiście koto dwudziestu dukatów, z powodu rzadkiej stali i kunsztownej oprawy*. ○ 1954 Brand.K.Obyw. 260, DOR *Cała ta robota nie warta jest funta kłaków*. – TR, L, SWIL, DOR. ◇ **Etym:** **1)** mhd. *wart*, *wért* adj., ‘einen gewissen Wert habend’, LEX. **2)** nhd. *wert* adj., ‘ein materielles Äquivalent darstellend; angesehen, geschätzt, Bedeutung und Geltung habend’, GRI. ◇ **Hom:** *wart* subst. m., ‘Hauptflußlauf; Flußbiegung’, bel. seit (1595) 1598, L, zuerst geb. TR. ◇ **Komp:** *niewart(y)* adj., bel. seit (1897) 1949, DOR, zuerst geb. SWIL. ◇ **Der:** *wartny* adj., 1769–1777 Zab.11 44 Zabł., L, zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *wartość* subst. f., ‘Wert’, 1769–1777 Zab. 12 11, L, zuerst geb. L; *wartować* v. imp., ‘wert sein’, [hapax] 1786 Ostr.Pr.Kr. 1 80, L, zuerst geb. L; *wartać* v. imp., ‘dss.’, 1775–1806 Teat. 43b 86, L, zuerst geb. L. ♦ Die Form wird prädikativ verwendet (vgl. die Belege); die adverbiale Form *warto* wird als Äquivalent von ‘es lohnt sich’ verwendet, wohl erst seit dem 19. Jh.: der entsprechende Erstbeleg ist (1869) 1952 Lam J. Kor. 69, DOR. Vgl. ↑*wart* II.

« zurück blättern vor »